

XXVI VISPĀRĒJIE
LATVIEŠU DZIESMU UN XVI DEJU SVĒTKI

DEJU LIELUZVEDUMS

MĀRĀS ZEME

2018. gada 5. jūlijā plkst. 22.00
(ģenerālmēģinājums)

6., 7. jūlijā plkst. 22.00
Daugavas stadionā
Augšielā 1

IV100

CEĻA VĀRDI, PA „MĀRAS ZEMI” EJOT

Dejošana ir maģiska lieta, kas mūs ietekmē zemapziņas līmenī. Tas ir milzīgs spēks, īsts, milzīgs spēks, kur daudzi dejotāji apvienojas, lai dejotu vienā ritmā, vienā solī, vienā elpas vilcienā.

Ar prieku un lepnumu izdejosim „Māras zemes” likteņstāstu, tāpēc ka tas ir mūsējais. Lai skatītāji redz mūsu rakstus, lai izbauda mūsu vienotību ritmā, vienotā dejas solī, lai sajūt mūsu dejotprieku.

Jānis Ērglis
Deju lieluzveduma „Māras zeme”
mākslinieciskais vadītājs

Deju svētki ir maize latvieša dvēselei. Ikviens no mums, kas šovasar būs „Daugavas” stadionā, lai kopā radītu lielos deju rakstus, droši var teikt – Latvija ir mana dzīve! Tā ir manas dzimtas pagātne, tas ir mans tagadnes mirklis, tie ir mūsu nākotnes sapņi. Latvijā varam dejot, dziedāt un dzīvot latviski.

Tāpēc ir radies stāsts dejā „Māras zeme” – stāsts par ikkatru no mums, par mūsu senčiem. Tas ir stāsts par latvieti vairāku gadu simtu laikā, par latviskām dzīvošanas vērtībām, dzīvošanas dzirksti, trauslumu un mīlestību.

Gaismu sauca, Gaisma ausa!

Lai top!

Jānis Purviņš
Deju lieluzveduma „Māras zeme”
mākslinieciskais vadītājs

Mūsu ciltskoka saknes ir stipras – to pierāda mūsu tautas ilgaus pastāvēšanas laiks. Laiks, kas prasījis upurus un pakļaušanos, locīšanos un izlocīšanos svešu un savējo kungu priekšā. Mūsu sakņu pamatīgumu pierāda arī šodien, kad mēs visi pulcējamies svētkos brīvā Latvijā, runājam latviešu valodā un turam godā savu senču tradīcijas.

Katra lieluzveduma „Māras zeme” daļa sākas ar bērna uzņemšanu mūsu vidū – ar krustabām vai kristībām, kā nu kurā laikā tās sauktas. Tās ir kā rituāls, kas apliecina mūsu turpinājumu un mūžību.

Es vēlos, lai šodien mēs satiekamies un saprotam, ka viss izdejojais ir saistīts ar katru no mums – mūsu tautas pagātne veido mūsu šodien un mūsu nākotni. Viss, kas noticis ar mums, ir daļa no manis.

Mēs sākam ar ciltskoku, ar dzīvības koku. Mēs sākam ar pagātņi un noslēdzam ar ceļu uz nākotni. Spēka vārdi un dziesmas pavada mūs visu šo ceļu.

Katrs no mums ir daļa no lielās saimes.

Elmārs Senkovs
Deju lieluzveduma
„Māras zeme” režisors

Veidojot latviešu skatuviskās dejas koncertu, lielkoncertu un deju uzvedumu scenogrāfiju, man būtiskākais ir pārmantojamības jautājums. Šajā kopā dejošanas tradīcijā ir saglabāties ļoti daudz no arhetipiskā, ļoti daudz senatnes enerģijas. Arī pats kopā ar savu kolektīvu dejojot, piemēram, galopu aplī, es vienmēr sajūtu saikni ar aizvēsturi. Man tuva ir Edvarta Virzas doma par to, ka mēs visi dzīvojam vienā laiktelpā ar saviem pagātnes un nākotnes radiniekiem, tautiešiem un līdzcilvēkiem. Tāpēc manā estētiskajā sajūtā kā centrālais scenogrāfiskais tēls lieluzvedumā „Māras zeme” ir attēlota Svētibirzs, kuras telpiskais turpinājums darbojas uz laukuma kopā ar dejotājiem.

Manas dejotāja saknes „iedzītas” Kandavas deju skolas nodarbībās, un esmu neizsakāmi pateicīgs saviem skolotājiem par to nesaraucamo saiti ar skatuvisko deju, kas divdesmit gadu garumā manī tapa veidota. Mani skolotāji mani ieveda dejā, kas ir viens no stabilākajiem nacionālās pašizziņas stūrakmeņiem, un atvēra mīlestību skatuvei, un tagad deju jau arī mana meita. Dace, Inese, Ralf! Paldies!!!

Reinis Suhanovs
Deju lieluzveduma
„Māras zeme” scenogrāfs

Ja mēs domājam par Latviju kā par 100 gadus vecu zemi, tad mēs esam jauna valsts, bet ja mēs apzināmies un saprotam, ka mūsu tautas saknes rodama daudz gadu simtu garumā, mēs varam celt nācijai pašapziņu un lepnoties ar savām tautas mākslas tradīcijām un bagāto vēsturi. Tādēļ uzvedums veidots kā nācijas izveides „rekonstrukcija” – caur kustību un tautas dejas soli, caur laukumā zīmēto ornamentu, mūziku, enerģiju, ritmu, krāsu tiek parādīts, cik sena tauta mēs esam.

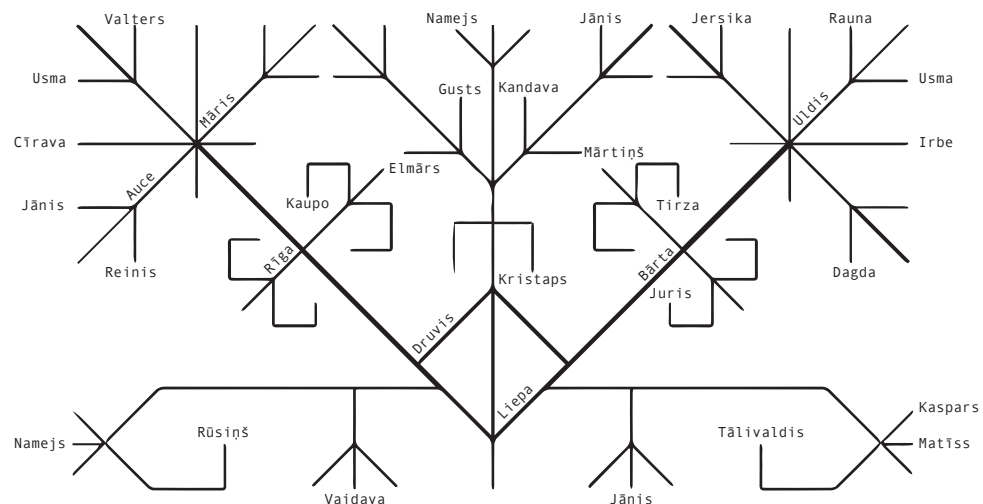
Senās baltu ciltis, kas apdzīvoja pašreizējo Latvijas teritoriju, ir tās, kas radīja tautasdziesmas, kas veidoja to materiālās un garīgās kultūras bāzi, ko 12. gadsimtā ienākušie krustneši nespēja pilnībā sagraut pat gadsimtu laikā. Lai kādi svešzemju karaspēki un režīmi laikā no 12. līdz 20. gadsimtam nepārstaigā Latvijas teritoriju, spēja izdzīvot līdz mūsdienām meklējama latviešu mentalitātē, ko neveido tikai un vienīgi tikumi un pozitīvas rakstura īpašības...

Kāpēc „Māras zeme”?

Latviešu tautasdziesmu galvenās trīs dievības ir Dievs, Māra, Laima. Trijstūris, kas atrodams lielas ornamentu daļas pamatā. Dievs kā jumts materiālajai un garīgajai pasaulei – Mārai un Laimai. Māra ir visu māšu kopums. Tā sevī apvieno Zemes māti, Jūras māti, Krūmu māti, Meža māti, tautasdziesmās atrodama ap 20 mātēm, buramvārdos daudz vairāk... Māra dod cilvēka miesisko veidolu, vielisko. Laima, savukārt, veido nākamo trīsstūri ar Dēklu un Kārtu kā likteņa lēmējām. Māra ir vislatviskākais no šiem trim vārdiem, trim jēdzieniem, trim dievībām, jo ir MĀRA (būtībā netulkojams vārds un vēl ar garumzīmi). Ar Māras dienu tā pa īstam sākas pavasaris un jauns gads zemkopja kalendārā. Kaut arī Latgale ir apvienojusi Māru ar Mariju (par to arī uzveduma 2. daļa) un lieto Svēto Māru un Svēto Māras zemi kā latvisko ekvivalentu Jaunavai Marijai, Māra ir vēl senāks jēdziens nekā Livonija vai Latgales katolicisms...

Ieva Struka
Deju lieluzveduma „Māras zeme”
libreta autore, uzveduma līdzautore

Jāņa Ērgļa horeogrāfija, skaņu salikums Kaspara Bārbala izpildījumā
Virsvadītājs Jānis Ērglis

Saule nosēdināja Imantu baltās jūras krastā, kur Daugava jūrā ietek. Imanta bija tēvs Tālivaldim, Tālivaldis – Liepai, Liepa – Rūsīņam. Rūsīņš sastapa bīskapu Albertu un redzēja Rīgu ceļam. Rūsīņš krita cīņā ar kristīgās ticības nesējiem, aizstāvēt savu pili un savus ļaudis.

Rūsīņš bija tēvs Aucei, Auce – Namejam.

Namejs pazuda kaujas laukā pēdējā kaujā par latvju zemes brīvību. Pirms nāves viņš atdeva savu vītā sudraba gredzenu glabāt bērniem un bērnu bērniem.

Namejs bija tēvs Mārtiņam, Mārtiņš – Bārtai, Bārta – Cīravai, Cīrava – Matīsam, Matīss – Kasparam.

Kasparu ar miecētām rīkstēm līdz asinīm pēra muižkungs, kad viņš atteicās atdot savu

līgavu kāzu naktī kungam ar viņa pirmās nakts tiesībām.

Kaspars bija tēvs Irbei, Irbe – Dagdai, Dagda – Alnim.

Alnis kļuva par kuģapuiku uz hercoga Jēkaba būvēta kuģa, kas pārbrauca pāri okeānam un nonāca Tobago.

Alnis bija tēvs Indulim, Indulis – Viesturam, Viesturs – Jurgim.

Jurgis pameta savu ciemu, kad mēris izkāva visus tā iemītniekus. Ne tuvā un tālā apkārtnē nebija izdzīvojušo, un Jurgis devās pāri Daugavai meklēt cilvēkus un sākt jaunu dzīvi.

Jurgis bija tēvs Vidvudam, Vidvuds – Uldim, Uldis – Elejai, Eleja – Griezei, Grieze – Ilūkstei, Ilūkste – Varim.

Varis bija pirmais savā dzimtā, kurš izpirka

senču mājas un kļuva par saimnieku, nu viņam piederēja zeme, ko nevar atņemt.

Varis bija tēvs Reinim, Reinis – Elmāram, Elmārs – Jersikai, Jersika – Kandavai, Kandava – Pēterim.

Pēteris bija jaunākais dēls saviem vecākiem, un viņu palaida pilsētas skolā, kur Pēteris izmācījās par skolotāju un atgriezās mājās mācīt citus bērnus. Pētera koris piedalījās Pirmajos latviešu dziedāšanas svētkos Rīgā.

Pēteris bija tēvs Mežotnei, Mežotne – Miķelim, Miķelis – Nirzai, Nirza – Agrim.

Agris sasēja rokas mācītājam un pats uzkāpa kancelē 1905. gada pavasarī. Ļaudis klausījās viņā un ticēja, ka pienācis laiks atmaksāt gadsimtos krājušos pārinodarījumus vācu kungiem. Agri nošāva soda ekspedīcija.

Agris bija tēvs Pededzei, Pededze – Raunai.

Rauna aizgāja līdz strēlniekiem, žēlsirdīgās māsas bija strēlnieku sargeņģeļi.

Rauna bija māte Mikum, Mikus – Kristapam.

Kristaps izlūdzās atļauju iestāties leģionā. Viņa vecmāmiņa bija cinījies par Latviju, viņš nevarēja palikt mājās, kaut arī viņam bija tikai 16 gadi. Kristaps nonāca Kurzemes katlā, bet neiekāpa laivā uz Zviedriju.

Kristaps bija tēvs Siguldai, Sigulda – Uģim.

Uģis iestājās komjaunatnē. Tagad viņam ir 60 gadi, un viņš nezina, kāpēc viņš tā darīja.

Uģis bija tēvs Trikātai, Trikāta – Usmai.

Usma vārija zupu Doma laukumā, kad atskanēja šāvieni Bastejkalnā. Mobilo sakaru nebija, un viņa nezināja, vai bērni ir drošībā, vai arī atrodas kaut kur uz barikādēm Vecrīgā.

Usma bija māte Vaidavai, Vaidava – Jānim. Paceļ rokas visi Jāņi!!!

Teicēja Zane Jančevska

MĀRAS ATNĀKŠANA

Dzīve brīvajā Māras zemē, kad rodas senās latvju dziesmas, tradīcijas, dejas soļi, rakstu zīmes, pilskalni, viss, kas nepieciešams sadzīvei un svētkiem.

**SAULE ATVED
LATVJUS** Jāņa Ērgļa horeogrāfija, Mārtiņa Brauna mūzika
Kaspars Bārbala aranžējumā

Mitoloģizētā baltu ierašanās šai zemē pie Daugavas. Saule latvi sēdina jūras malā, bet vēji putina smiltis, nekā nav. Pērkonš lika Dieviņam, lai tas dod skaidrūdeni – zvēri izrok Daugavu.

Dejo 792 dejotāji no 33 jauniešu deju kolektīviem (A grupa)
Virsvadītājs Jānis Ērglis

**PA SAULI,
PRET SAULI
PĀDĪTI DĪDU** Agra Daņiļēviča horeogrāfija, grupas „Auļi” mūzika
Senās krustabas. Zemes „apcilvēciskošana”, jaunas dzīvības rašanās – Māra smeļ no ūdens un dod jauniem cilvēkiem bērnus.

Dejo 2064 dejotāji no 129 vidējās paaudzes deju kolektīviem (D, D1 grupa)
Virsvadītājs Agris Daņiļevičs

**LIELAIS RITS
(LĪGO MANŠ
AUGUMIŅŠ)** Agra Daņiļēviča horeogrāfija, Kaspars Bārbala mūzika
No pilskalna uz pilskalnu skan senās dziesmas, seno baltu cilšu virsaišu dzimtās vīri arņem sievas.

Dejo 1680 dejotāji no 105 jauniešu deju kolektīviem (B grupa) un 2064 dejotāji no 129 vidējās paaudzes deju kolektīviem (D, D1 grupa)
Virsvadītājs Agris Daņiļevičs

**AUG MEITAS KĀ
LIEPAS, PUIŠI KĀ
OZOLI** Agra Daņiļēviča horeogrāfija, tautas mūzika
Leannes Barbo apdarē

Viņu bērni ir tikpat brīvi, stipri un lepmi.

Dejo 688 dejotāji no 43 bērnu deju kolektīviem
Virsvadītāja Dagmāra Bārbale

**CĪRULĪTI,
MAZPUTNIŅ
(VIRSAIŠU
DĒLUS AIZVED
VĀCZEMĒ)** Agra Daņiļēviča horeogrāfija, tautas mūzika Kaspars Bārbala apdarē

12. gadsimta beigās Daugavas grīvā iebrāuc vācu tirgotāju kuģi, viņiem seko krustneši, ordeņa karavīri, kas te ierodas ar mērķi sludināt kristīgo ticību. Tiek sasaukti latgaļu un līvu cilšu virsaiši un ar viltu nolaupti viņu dēli. Jaunekļi tiek aizsūtīti uz Romu mācīties kristīgo ticību, lai pēc tam atgrieztos to sludināt dzimtenē.

Dejo 344 dejotāji no 43 bērnu deju kolektīviem un 656 dejotāji no 88 jauniešu deju kolektīviem (B grupa)
Virsvadītājs Agris Daņiļevičs

**ES KARĀ
AIZIEDAMS** Agra Daņiļēviča horeogrāfija, Kaspars Bārbala mūzika

Sākas cilšu cīņas pret krustnešiem. Ar mainīgiem panākumiem tās turpinās visu 13. gadsimtu, līdz Latvijas teritorija tiek pakļauta un nodibināts Livonijas ordenis. Tautā dzīvo leģendas par varonīgiem savas zemes aizstāvjiem – Rūsiņu, Visvaldi, Imantu, Viesturu, Nameju un citiem.

Dejo 208 dejotāji no 110 jauniešu deju kolektīviem (B grupa)
Virsvadītājs Agris Daņiļevičs

**VEĻU DRUVA,
IĻĢU LAUKS** Agra Daņiļēviča horeogrāfija, tautas mūzika Ievas Tālbergas apdarē

Kaujas ir prasījušas daudz dzīvību, kritušo veļi nerod miera un ik rudenī atgriežas savā Māras zemē.

Dejo 832 dejotāji no 104 jauniešu deju kolektīviem (B grupa)
Virsvadītājs Agris Daņiļevičs

LATVJU RAKSTI „MĀRAS ZEMĒ”

Ornaments jeb organizēts raksts ienācis cilvēces kultūrā tās pirmsākumos – viena no tā funkcijām ir estētiska, proti, rotāt pasauli, darīt to skaistu, bet otra – simboliska, aizsargāt sevi nedrošā pasaulē, strukturēt pasauli ap sevi.

Latvju rakstu senumu rāda to radniecība ar citu tautu senajiem ornamentiem, vienlaikus augstu jāvērtē Latvijā labi saglabātā raksta nozīme. Pateicoties mūsu tautasdziesmām, tautas tradīciju kopējiem, dziedātājiem, dejotājiem, folkloristiem, tautas daiļamata meistariem, kas savā ikdienā izmanto latvju rakstus, mēs zinām to simbolisko jēgu un baudām to skaistumu.

 Austras koks jeb Saules koks – attēlo pasaules trīsdalīgo struktūru. Pazeme, zeme, debesis. Pagāne, tagadne, nākoīne. Vecāki, mēs, bērni. Koks ir kā saikne starp materiālo un garīgo pasauli. Saules ceļš, tās lēkta un rieta personificējums.

• **Punkts** – visa sākums, pamats tālākai attīstībai.

 Svitra – otrs pamatelements. Vertikāla svītra izsaka vīrišķo principu, spēku, tiekšanos augšup un lejup. Vīrišķais radīšanas spēks. Horizontāla svītra izsaka sievišķo principu, stabilitāti, mieru. Ir horizonta un zemes virsmas simbols.

Saule – viena no pamatzīmēm, gaismas zīme, attēlota kā punkts, aplītis, ziediņš. Punkts aplīti. Mūžīgās kustības un dzīvības simbols.

 Skujīņa – veidojusies no svītriņām jeb zariņiem, tās pirmsākumi meklējami gan augu valstī, gan, iespējams, putna spalvas attēlojumā. Savukārt putns savieno ar debesīm, un neizskaidrojama senajam cilvēkam ir putna prasme lidot.

Laimas zīme jeb Laimas slotiņa – skujīņa ar centrālo asi, parasti novietota ar zariņiem uz augšu. Veselīga un ilga mūža simbols.

 Līklocis – apzīmē ūdens līniju, kas savukārt ir dzīvības pamats.

Mēness – augoša vai dilstoša Mēness attēls, viru un karavīru aizsardzības zīme.

 Māras krusts – sargā visu materiālo. Lieta, kurai uzvilks Māras krusts, simboliski pieder viņai, par to prefi saņemot viņas uzraudzību. Māras krusts var būt gan taisns (statisks), gan slīps (kustīgs).

Mēness krusts – Mēness zīmes sakārtojums krusta formā, tādējādi tas pastiprina zīmes spēku. Četras mēness fāzes – augošs, pilns, dilstošs, tukšs.

 Dubultais krusts – saukts arī par ozoliņu, akas zīmi, krusta zvaigzni. Aka – vertikālā ass, saistīta ar senču pasauli.

Laimas krusts jeb Pērkonas zīme, saukts arī par Uguns krustu – zīme, kas attēlo kustību, enerģiju. Spēka, enerģijas, drosmes zīme, veselības un labklājības simbols. Ugunskrustu saista arī ar Saules zīmi, kas attēlota kustībā – vienā virzienā noliekte zari iedomāti veido Saules riteni.

 Sazarotais ugunskrusts – vienmēr veidojas no slīpa pamatzaru novietojuma. Indoeiropiešu senajās zīmēs Laimas krusts saukts par svastiku, un tiek ievērots tā zaru virziens – ja zīmes zari nolocīti uz labo pusi – sievišķais pirmsākums, ja uz kreiso – vīrišķais.

Jumis – auglības un bagātības zīme, kas jostās bieži tiek bagātināta ar dažādiem zariņiem.

 Dieva zīme – simbolizē tiekšanos uz augšu, labo, tā uzvaru. Dieva zīme ir liecība Dieva klātesamībai laikā un telpā.

Zalktis – gudrības simbols. Saistīts ar veļu pasauli un zināšanām, ko glabā senči. Zīme, kas simbolizē viedumu, Pasaules izziņāšanu un dzīvības spēku.

 Ūsiņa zīme – viena no Mēness zīmes transformācijām. Saukta arī par atslēgas zīmi.

Auseklis jeb rīta zvaigzne – kuplākais atvasinājums no zvaigznes zīmes, kas var tikt attēlota kā vienkārša krusta zīme. Gaismas uzvara cīņā pret tumsu.

VIDZEME

Pirmie priekšstati par Dziesmu un deju svētkiem rodas ģimenē un skolas solā, kad gan vecāki, gan skolotāji ar lepnumu izklāsta savus svētku stāstus, piedzīvojumus un labākās to laiku atmiņas. Īsi pēc dzirdētā sākas arī mans Dziesmu un deju svētku stāsts.

Tikai gadu pēc pievienošanās Gulbenes Mūzikas skolas pūtēju orķestrim es atrados galvaspilsētā starp visiem 2008. gada svētku dalībniekiem. Neapšaubāmi desmit gadu vecumā biju viens no jaunākajiem. Tik daudz, ko redzēt un pieredzēt: pirmkārt, patstāvīga un nedēļu ilga dzīvošana bez vecākiem, bet apkārt tikai orķestranti un citi novadu pārstāvošie svētku dalībnieki; otrkārt, izjokot un tikt izjokotam, kamēr pēc garās dienas esi pievēris acis; treškārt, apmaldīšanās Rīgā ar sabiedrisko transportu, bet beigas, kā vienmēr, laimīgas; visbeidzot, pirmās nopietnās orķestra skates un citas uzstāšanās, kas bija manā dienas kārtībā arī 2010. gada X Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkos.

Noliekot savu trompetista mandātu, šos svētkus manas dalībnieka acis ir vērojušas arī no korista skatupunkta Mežaparka Lielajā estrādē. 2013. gada XXV Vispārējo latviešu Dziesmu svētku repertuārs ir nopietns un pietiekami sarežģīts pusaudža nestabilajai balsij. Par spīti tam vēl šodien atceros melodijas no tādām dziesmām kā „Neba maize pate nāca”, „Saule brida rudzu lauku” un „Augu nakti”. Savukārt XI Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku gaidītākā dziesma, ko izpildīt no sirds, bija „Kalniem pāri” kopā ar Jāni Aišpuru.

Mūzika ir tā, kas caurvij visus svētku dalībniekus: orķestrantus, koristus, folkloristus un arī dejotājus. Dejošana nu jau ir mans dzīvesveids. Koncerti, mēģinājumi – tiem vienmēr ir prioritāra loma manā ikdienā. Daugavas stadionu kopā ar deju kolektīvu „Sienāži” un „Rūsiņš” dalībniekiem

esmu pierībinājis gan X, gan XI Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkos. Pirmā sastāšanās ar virsvadītājiem, pirmais mazais haoss uz laukuma, lai atrastu vietu un izpildītu horeogrāfa vēlmes – tas tik bija notikums. Spilgtas atmiņas ir arī par ugunsdzēsēju sarūpētajām un atvēsinotajām ūdens šaltīm un kolektīva vadītājas sagādāto sniegu no blakus esošās ledus halles 2010. gada svētkos, lai atveldzētos un gūtu enerģiju nākamajiem deju soļiem. Uztājoties uz Dailes teātra skatuves kopā ar citiem laureātiem 2015. gada jūlijā, biju neizsakāmi lepns un priecīgs par Gulbenes novada Valsts ģimnāzijas deju kolektīvu „Rūsiņš” un tā neatlaidīgo, motivējošo un pozitīvo vadītāju Edīti Ķikusti. Deja ir manā sirdī no bērnodārza mazās zāles līdz šim brīdim, un ceru, ka nekas nemainīsies, jo dejojot ir prieks, dejojot ir laime.

Gaidot savus piektos neaizmirstamos svētkus kopā ar jauniešu deju kolektīvu „Zelta Rūsiņš”, esmu patīkami satraukts un reizē arī laimīgs, ka esmu viens no Latvijas simtgades Dziesmu un deju svētku dalībniekiem. Mani mīļie – māmiņa un tētis – var priecāties, ka Daugavas stadionā kopā ar daudziem skatītāju tūkstošiem varēs sajūsmināties par latviešu dejas krāšņumu un varenumu. Mani viņi noteikti pamanīs starp tūkstošiem, jo kopā ar savu kolektīvu esam strādājuši no visas sirds, sasniedzot ļoti augstus rezultātus – savā jaunībā B grupā esam 2. vietā valstī.

Vērojot dalībnieka kartes, ir uzskatāmi redzams, kā esmu izaudzis kopā ar šiem svētkiem. Savu svētku stāstu es rakstu ārpus Latvijas un tieši 4. maijā, kad sajūtas ir vēl patriotiskākas, tāpēc esmu patiesi lepns, ka esmu latvietis, pārstāvu Latviju, Vidzemi un Gulbenes novadu.

Hārdijs Nogobods, Gulbenes jauniešu deju kolektīva „Zelta Rūsiņš” dejotājs

SVĒTĀ MĀRA-MARIJA

Vācu/poļu/zviedru/krievu laiki Latvijā. Mainās augstākā vara, bet vācu muižniecība paliek starp ķeizaru un tautu. Kurzemes hercogiste, kuras laikā uzplaukst ne tikai amatniecība, bet arī kuģu būve, alkas pēc tālām un svešām zemēm.

KRISTĪ MAZUS, KRISTĪ LIELUS

Guntas Skujas horeogrāfija, grupas „Iļģi” mūzika
Zeme nepaliek tukša, dzimst bērni, un arī viņi tiek kristīti. Pa jaunam. Nereti kopā ar saviem vecākiem. Kā vēsti baznīckungu pieraksti, daudzi kristietību tūda! pēc kristībām steidz mazgāt nost un cieši turas pie senču dievībām.

Dejo 664 no 45 bērnu deju kolektīviem un 2656 dejotāji no 166 vidējās paaudzes deju kolektīva (E grupa)
Virsvadītāja Gunta Skuja

BĀRA BĒRNU GANU RĪTI

Ilmāra Dreļa horeogrāfija, tautas mūzika grupas „Iļģi” apdarē
Zemē, kam pāri gājis karš, ir daudz bāreņu, viņu ganu rīti sākas agri jo agri, un māmiņas, kas pažēlotu, nav.

Dejo 720 dejotāji no 45 bērnu deju kolektīviem
Virsvadītājs Ilmārs Dreļš

VANAGS UN IRBE ROTĀJĀS

Jāņa Purviņa horeogrāfija, grupas „Iļģi” mūzika
Bērni paliek bērni – māmiņas vietā ir Saule. Kad tā silda, sākas rotaļas, protams, starp puikām un meitenēm.

Dejo 2176 dejotāji no 136 jauniešu deju kolektīviem (C grupa)
Virsvadītājs Jānis Purviņš

AUD, MĀMIŅA, VILLAINĪTI

Jāņa Purviņa horeogrāfija, grupas „Iļģi” mūzika

No bērniem par pieaugušiem izaugam mēs visi – ar vai bez vecākiem, un pienāk laiks gatavoties kāzām.

Dejo 1392 dejotāji no 87 senioru deju kolektīviem (F grupa)
Virsvadītājs Jānis Purviņš

KĀZU DEJA (LĪDZINĀŠANA)

Guntas Skujas horeogrāfija, grupas „Iļģi” mūzika

Staltākais puisis vedībās tiek līdzināts ar skaistāko meiteni.

Dejo 962 dejotāji no 37 jauniešu deju kolektīviem (A grupa)
Virsvadītāja Gunta Skuja

SPĪDI, VIZI, VAINADZINI (KUNGS KĀZU VIDŪ LĪGAVU PAŅEM)

Jāņa Purviņa horeogrāfija, grupas „Iļģi” mūzika

Bet muižnieks šo visskaistāko meiteni ir nolūkojis sev, jo viņam ir pirmās nakts tiesības. Puisis nedrīkst pretoties, jo par to viņam draud gan smags pēriens, gan māju atņemšana.

Dejo 962 dejotāji no 37 jauniešu deju kolektīviem (A grupa)
Virsvadītājs Jānis Purviņš

PATS PAR SAVU NAUDU DZĒRU

Jāņa Purviņa horeogrāfija, grupas „Iļģi” mūzika

„Pūt, vējiņi!” ir pati zināmākā latviešu tautasdziesma, tik zināma, ka reti ieklausāmiešs tās vārdos. „Pats par savu naudu dzēru” nebūt nenozīmē tikai vēlmi baudīt brandvīnu – dzert var gan aiz lepnuma, gan izmisuma, gan dūsmām. Tas ir laiks, kad daudzi zemnieki pārtop amatniekos, meklē savu vietu pilsētās, dodas jūrā.

Dejo 2032 dejotāji no 127 vidējās paaudzes deju kolektīviem (D, D1 grupa)
Virsvadītājs Jānis Purviņš

PATS PAR SAVU NAUDU DZĒRU

*Dzēris biju no naudiņas,
Krit's no laba kumeliņa.
Lai būt' dzēris, lai būt' kritis,
Kas ļaudīm jārūnā.*

*Teic man lielu dzērājiņu,
Kumeliņa skrējējiņ.
Kuru krogu es izdzēru,
Kam noskrēju kumeliņ.*

*Bij' zemīte, kas panesa
Manu smuidru augumiņu.
Manu smuidru augumiņu,
Man' gudro padomiņu.*

*Pats par savu naudu dzēru,
Pats skrēj savu kumeliņu.*

„Pūt, vējiņi!” ir tautasdziesma, par kuru tautas vērtes kopas „Skandinieki” dibinātājs, līvs Dainis Stalts vienmēr ir uzsvēris – līvu versijā tā nav nekāda dzērājdziesma, jo puisis visu sola godīgi samaksāt...

Veidojot savu dziesmas versiju „Māras zemei”, mēs pētījām melodiju pierakstus un tautasdziesmu vārdu variantus un, šķiet, esam uzgājuši līdz šim slēpto motīvu, kāpēc dziesmā vispār parādās dzeršana... lemeslu puīša pārdzīvojumiem.

Pirmās nakts tiesības.

Mūsu puisis ir nevis dzērājs, bet cilvēks, kas nevar pieņemt šo kārtību, pārdzīvo un kaut kādā veidā pret to saceļas. Prom. Meklēt taisnību? Vai nu uz Kurzemi, Līvzemi, Rīgu, vai visbeidzot – uz Vāczemi...

Tas ir par mūsu puisi.

„Lai stāv mana balta mute
Arājiņa dēļiņam.”

Mūsu skaņdarba pirmo muzikālo tēmu saceļēju, iedziļinoties tekstā. Virtuālajā dainu krātuvē dainuskapis.lv atklājās, ka dziesmu ar sākuma vārdiem „Pūt, vējiņi...” ir nevis desmitiem, kā sagaidīju, bet tikai divas, abas pierakstītas Cēsu apriņķī. No tām vienā puisis grib, lai viņu aizdzen Kurzemē, bet otrā – Vāczemē. Ar Vāczemi ir interesanti, jo pieņēmums, ka Vāczeme ir Vāgzeme, proti – „tā zeme” jeb „viņa saule”, ir gluži pamatots. Galu galā arī saule riet tai pusē, kur Vāczeme, rietumos.

Savukārt dziesmā pieminētais krogs nav tikai dzertuve, jo nereti kāds jēdziens senākajās dainās un mūsdienās ir ar atšķirīgu nozīmi. Kroga jēdziens ienācis no zviedru valodas ap 14. gadsimtu. Tā ir ēka, kas paredzēta ceļotājiem un zirgu atpūtai. Tikai 18. gadsimta otrajā pusē, Latvijas teritorijai nonākot Krievijas impērijas sastāvā, krogi pārvērtās galvenokārt par dzertuvēm. Domāju, ka mūsu tautas dziesmā sajaukušies laiki. Ja puisis krogā dzer, tie ir jaunāki laiki, bet ja prec meitu, „tēvam, mātei nezino!” – tas ir daudz senāks laiks, kad ligavas vēl zaga...

Otras muzikālās tēmas pamatā ir populārākā un senākā – gan līvos, gan kuršos dziedātā – melodijas varianta pirmās taktis. Tiesa, izmaiņu to ritmiski un mažoru pārveidoju par minoru, jo, manuprāt, tas vairāk atbilst dramatiskajam saturam....

Interesanti, ka dziesmas, kas sākas ar vārdiem „Pūt vējiņi...”, melodiju variantu ir daudz – 44! Tos sakopojis Jēkabs Vītolīņš krājumā „Precību dziesmas”. Mums zināmākā versija kļuvusi populāra, tieši pateicoties Jurjānu Andreja apdarei un Dziesmu svētkiem. Liela daļa „Pūt, vējiņi!” versiju ir priecīgas dziesmas ar vēl priecīgākiem piedziedājumiem. Piemēram, „Tumbā, tumbā, rija rija follirā! Ai jūli follirā, Ai jūli follirā, A ha ha ha hā! “,

LATGALE

Mans novads – manas mājas! Tā noteikti var teikt par Riebiņu novadu, kurā dzīvoju un darbojos no bērnības. Riebiņu novada krāšņums un daudzveidība ieskaujas Latgales plašajās ārēs, ar daudziem ezeriem, aktīviem un radošiem cilvēkiem, patriotismu par savu novadu un lielo skaitu pašdarbības kolektīvu. Ne velti Latgale ir vieta, kas ikvienu pārsteidz ar savu burvību! Tās stiprais gara spēks, viesmīlība un labestība ir tas, kas to padara par tik īpašu un sirsniņu. Zilo ezeru zeme – zeme, kas ieskauta saules mirdzumā un ūdens burvībā. Šeit dzīvo ļoti strādīgi un sīksti cilvēki, kuri, nežēlojot savu laiku, dzied un dejo gan Dziesmu un deju svētkos, gan koncertos savā novadā, gan ārpus tā. Dziesmu un deju svētku tradīcija ir devusi vērtīgu ieguldījumu katra cilvēka pašapziņas veidošanā, identitātes stiprināšanā un piederības sajūtas saglabāšanā. Būt Dziesmu un deju svētku dalībniekam ir lielākais novērtējums ikvienam, kas ir ieguldījis darbu kultūras vērtību stiprināšanā. Šīs sajūtas ir neaprakstāmas – lepnums par savu zemi, par kopīgām tradīcijām un cilvēkiem.

Tautas dejas var dejot katrs. Nav nepieciešams īpašs talants, jo visu var iemācīties un apgūt. Tāpat arī man – jau no agras bērnības ir dejots daudz, gan ar prieku, gan ar asarām. Jebkurš radošs darbs prasa daudz enerģijas

un pašizpaušmi. Man tautas dejas ir kā balzams dvēselei, jo izdejojot koncerti un tautas tērps vienmēr liek justies vēl vairāk piederīgākai savai tautai, savai zemei, savam novadam. Kopā radītā sajūta, izdzīvotās emocijas, pārdzīvojumi, prieks ne tikai uz skatuves, bet arī darba procesā kopā ar līdzcivīkiem, rada ļoti krāšņu emociju buķeti. Un to es izdzīvoju kopā ar vidējās paaudzes deju kolektīvu „Amizieris”, kur katrs dejotājs ir īpašs, vienreizējs. Tautas deja ir radošs process, kas ļauj izpausties emocijās, sajūtās un arī aktiermākslā. Tas viss ir apvienots vienā un spēcīgā elementā, ko cenšos piekopt arī es un dejotāji man apkārt, līdz ar to tautas deja nu jau 25 gadus manā dzīvē ieņem ļoti svarīgu un būtisku lomu.

Šogad Dziesmu un deju svētki būs nozīmīgi ar „Māras zemi”, kur katrs dejotājs izdejos emocionālu un spēcīgu stāstu, veltītu valsts simtgadei. Kā dejotājam man tas būs savīļņojošs, citādāks un reizē arī nebijis. Ar spēcīgiem deju elementiem, zīmējumiem un stiprām emocijām mēs veidosim stāstu par savu zemi un parādīsim mīlestību pret to.

Ilze Kudiņa,

Riebiņu novada Galēnu kultūras nama vidējās paaudzes deju kolektīva „Amizieris” dejotāja

„Evā, evā, Štā, blankī vē!”, „Dzim dzirim dzim dzim”, un vēl, un vēl. Taču mani uzrunāja piedziedājums dziesmai, ko dziedājusi tei-

cēja no Bruknas, un tas skan šādi: „Tālu iešu, (šeit) nedzīvošu, ļaužu runas neklausīšu”.

Manuprāt, arī tas būtu par mūsu puisi.

Ilga Reizniece,

deju lieluzveduma „Māras zeme” 2. daļas SVĒTĀ MĀRA-MARIJA mūzikas autore

MĀRAS ATGRIEŠANĀS

Zemes atjaunošanās pēc lielā mēra, kas izkāvis teju visu Māras zemi. Lēnām, bet spēcīgi aizsākas jauns posms Latvijas vēsturē. Notiek brīvlatīšana, latviešu zemnieki sāk izpirkt mājas un zemi. Materiālā labklājība iet rokrokā ar izglītību, rakstu valodas izveidi, pirmajām grāmatām latviešu valodā. Sākas pirmā tautas atmoda, tautasdziesmu vākšana, latviešu skolu dibināšana, pirmie Dziesmu svētki. Nāk 1905. gads, seko strēlnieku gaitas un valsts dibināšana.

**IENES MĀRAS
BAZNĪCĀ** Ilmāra Dreļa horeogrāfija, Jura Kulakova mūzika Kristapa Krievkalna aranžējumā

Atkal dzimst bērni un notiek kristības. Ar hernhūtiešu kustību, ar garīgo literatūru latviešu valodā, ar skolām zemnieku bērniem kristietība nostiprinājās dziļi un uz ilgu laiku.

Dejo 360 dejotāji no 45 bērnu deju kolektīviem un 1392 dejotāji no 87 senioru deju kolektīviem (F grupa)
Virsvadītājs Ilmārs Dreļš

**ES MEITIŅA KĀ
ROZĪTE** Taigas Ludboržas horeogrāfija, Jura Kulakova mūzika Kristapa Krievkalna aranžējumā

Uz savas zemes un savās mājās veidojas gan lepnās un strādīgās saimniekmeitas...

Dejo 3008 dejotāji no 188 vidējās paaudzes deju kolektīviem (E grupa)
Virsvadītāja Taiga Ludborža

PĒRKONDĒLI Jāņa Ērgļa horeogrāfija, Jura Kulakova mūzika Kristapa Krievkalna aranžējumā, Normunda Beļska vārdi

... gan spēcīgie latviešu vīri.

Dejo 1664 dejotāji no 104 jauniešu deju kolektīviem (B grupa)
Virsvadītājs Jānis Ērglis

**IR 1873. GADS,
DIMD RĪGA
(MANAI
DZIMTENEI)** Alfrēda Spuras horeogrāfija, Raimonda Paula mūzika Kristapa Krievkalna aranžējumā, Jāņa Petera vārdi

Un tad viņi tiek sapulcēti pirmajiem Dziedāšanas svētkiem Rīgā.

Dejo 444 dejotāji no 37 jauniešu deju kolektīviem (A grupa) un 228 dejotāji no 19 vidējās paaudzes deju kolektīviem (D1 grupa)
Virsvadītāja Gunta Skuja

**DOD MAN
SPĒKU, DOD
MAN LAIKU** Jāņa Ērgļa horeogrāfija, Jura Kulakova mūzika Kristapa Krievkalna aranžējumā, Normunda Beļska vārdi

Pienāk 1905. gads, kad latviešu nemiers gan laukos, gan pilsētās izlaužas ārā. Ne vienmēr izvēlētie cīņas līdzekļi ir attaisnojami – deg muižas, līst asinis, bet pieaug arī brīvības alkas. Vēl daži gadi, un vīri aiziet strēlniekos.

Dejo 408 dejotāji no 34 jauniešu deju kolektīviem (A grupa)
Virsvadītājs Jānis Ērglis

**MEITENES
PIELŪGSME** Jāņa Ērgļa horeogrāfija, Jura Kulakova mūzika Kristapa Krievkalna aranžējumā, Normunda Beļska vārdi

Starp kaujām strēlnieki sapņo par mājām, par māti un... par mīloto meiteni.

Dejo 2992 dejotāji no 188 vidējās paaudzes deju kolektīviem (E grupa)
Virsvadītāja Ilze Mažāne

**DIEVS, SARGI
DZIMTENI!** Jāņa Ērgļa horeogrāfija, Jura Kulakova mūzika Kristapa Krievkalna aranžējumā, Kārļa Skalbes vārdi

Strēlnieku gaitas aizved tālu pasaulē un atved atpakaļ mājās, jo dzimst valsts. Brīvā Latvija.

Dejo 1984 dejotāji no 124 vidējās paaudzes deju kolektīviem (D, D1 grupa)
Virsvadītājs Jānis Ērglis

VĒSTURISKAIS GADĪJUMS AR DEJU „MANAI DZIMTENEI”

Alfrēds Spura deju radijis 1973./74. gada sezonā savam Tautas deju ansamblim „Dancis”, tūlīt pēc tam, kad Raimonds Pauls bija sacērējis dziesmu ar tādu pašu nosaukumu (Jāņa Petera vārdi).

1977. gadā, kad notika XVII Dziesmu un VII Deju svētki, bija iecerēts, ka mēs to kopā ar kopkori izpildīsim Mežaparka Lielajā estrādē. Īsi pirms svētkiem deja no Dziesmu svētku programmas tika izņemta, neko mums nepaskaidrojot. Dziesma tautā jau bija iemīļota, skatītāji dziedāja līdzī, un, iespējams, virsdiriģentiem šķita, ka dejojāji novērsīs uzmanību un traucēs dziesmai izskanēt. Katrā ziņā Dziesmu svētku veidotāji nebija saskatījuši deju līdzvērtīgu māksliniecisko vērtību.

Tas ir laiks, kad arī es dejoju „Danci”, un atceros, kā šī deja tapa. Alfrēdam Spuram allaž bija vīzija, ko viņš deju gribētu redzēt, to nedaudz vārdos ieskicēja, parādīja dažus soļus, soļu kombinācijas un ļāva mums improvizēt. Toreiz jau neapjautām, ka bijām tādi kā instrumenti viņa rokās un līdzradītāji. Veidojot „Manai Dzimtenei”, vārdos netika klāstīts par dzimtenes mīlestību, par 1905. gadu vai nākotni. Dejas soļi un kustību elementi, zīmējums skaidri pauž autora domu – neļaut nospīst mūsu brīvo garu, bet stāvēt stingru muguru, paceltu galvu, smelties spēku no Daugavas, dziesmas un dejas. Katra kustība tik organiski un dabīgi iegūlās mūsos, šķita, ka tā it kā izaug no mums pašiem. Tika šūts īpašs kostīms. Deju kolektīvu vadītāja Silva Štelfa bija tā, kas pamanīja, ka meiteņu kleitas ir aizdomīgi līdzīgas Latvijas karogam. Tas gan nebija gluži karmīnsarkanais karoga tonis, drīzāk līdzīgs Alsungas sarkanbrūnajam, bet pār plecu bija balta villaine... Pēc šī „atklājuma” mēs necentāmies pievērst citu uzmanību, bet paši to apzinājāmies.

„Manai Dzimtenei” bija tikai „Danča” īpašums, jo liela daļa Alfrēda Spuras radīto deju nekļuva par koprepertuāru. Varbūt tas bija pat labi, varējām justies īpaši, būt ansambļis ar savu seju un atšķirties no citiem kolektīviem.

Kopš brīža, kad „Māras zemes” mākslinieciskā grupa saprata, ka lieluzveduma 3. daļā paredzētajai dejai ar Raimonda Paula mūziku nevajag veidot jaunu horeogrāfiju, jo deja jau ir, notika neticamais – deja ir piedzīmusi otrreiz. Dejai jau nebija ne apraksta, ne videoieraksta. Tā 2017. gada augustā septiņpadsmit 20. gadsimta 70.–80. gadu dejojāji pēc atmiņām, savām sajūtām un dažām fotogrāfijām deju restaurēja un ierādīja „Danča” jauniešiem. Paldies viņiem!

Skatēs un koncertos, vērojot „Manai Dzimtenei” izpildījumu, redzu, ka dejojājiem patīk deja, un esmu pārliecināta, ka pēc lieluzveduma „Māras zeme” deja dzīvos vēl daudzus gadus. Tomēr jāatzīst, ka tā tik viegli viņiem rokās nav devusies. Rīgas skatē savijņoja „Teiksmas” vidējā paaudze. Man aizrāvās elpa – lūk, „Manai Dzimtenei” īstais izpildījums. Bija sajūta, ka pats Alfrēds Spura bijis klāt.

Tas, ka deja pirmoreiz tiks dejota Daugavas stadionā deju svētku lieluzvedumā „Māras zeme” un Noslēguma koncertā „Zvaigžņu ceļā” Mežaparka Lielajā estrādē patiesībā ir skaista dāvana mūsu vadītājam Alfrēdam Spuram viņa 90. jubilejas gadā.

Maruta Alpa,

Latvijas Nacionālā kultūras centra
Dejas mākslas eksperte, lieluzveduma
„Māras zemes” projekta vadītāja,
TDA „Dancis” dejojāja (1973–1977)

KURZEME

Dejot – tas ir kā lidot. Mans lidojums ilgst jau 14 gadus. Daudzi prasa, kā tik ilgi to spēju darīt, vai neesmu noguris no nemīfigiem mēģinājumiem un koncertiem, bet ar smaidu varu atbildēt: „Mani vairāk nogurdina šādi jautājumi, nevis tautas dejas.”

Kas mani mudina dejoj? Tas ir kolektīvs. Viens no laba dejojāja veidošanās nosacījumiem ir kolektīvs un tā vadītājs. Man ir palaimējies ar to, ka vecāki mani uzticēja „deju mammai” Zitai Serdantei. Zita iemācīja to, ka dejojot ir stilīgi un latviešu tautas dejas nav vienkāršas dejas, bet gan latviešu „rakstu rakstu” bagāti mākslas darbi.

Latviešu tautas deja – tas ir ūnikums visā pasaulē, un es nebaidos teikt šos vārdus. Kad pārstāvam savu tēvzemi ārzemju ceļojumos kopā ar TDA „Venta”, daudzi vienmēr izrāda lielu interesi par Latviju kā valsti, tās kultūru un tradīcijām. Bieži no ārzemju ļaudīm izskan jautājums, kā mēs, latviešu tauta, varam sapulcināt tik daudzus tūkstošus dejojāju un dziedātāju, lai vienotos kopīgā deju un dziesmā. Tā vienkārši ir patriotisma izrādīšana savai zemei, kurā esam dzimuši un auguši.

Tā ir mūsu Māras zeme. Zeme, kurā meži viszaļākie, debesis visaugstākās, upes viszilākās un ļaudis vispatriotiskākie. Vismaz reizi piecos gados mēs kopā varam sanākt no malu malām, lai dejojot, dziedātu un baudītu kopības sajūtu. Paldies par iespēju izdejojot savas Māras zemes vēsturi no pašiem pirmsākumiem līdz pat mūsdienām!

Uzveduma „Māras zemes” dejas rada visdažādākās emocijas, kuras pat nevar izskaidrot – no sākuma prieks, vēlāk jau skumjas, tālāk dusmas – visa emociju gamma vienā deju lieluzvedumā. Šo gammu radām mēs – dejojāji. Mēģinājumu zālē jau pirms svētkiem

visas šīs emocijas izpaudās pārpārēm. Katra deja, katrs solis deju, katrs vārds, katra bungu skaņa tika izprasta līdz pat mazākajām nianšēm, un beigās viss ieguldītais darbs radija prieku sajūtu gan mums, gan mūsu vecākiem, gan vadītājiem.

Daudzi domā, ka mazo pilsētiņu deju kolektīvi nav spējīgi rādīt labu sniegumu skatēs, bet mēs pierādījām to, ka var, ja grib, un mēs gribējām! Starp Kurzemes B grupas kolektīviem tikt atzītiem kā vieniem no labākajiem ir liels gods un savijņojums. Protams, lai to sasniegtu, bija jāiegulda milzīgs darbs un no daudz kā jāatsakās. Piemēram, man bija iespēja uz trīs mēnešiem, tieši pirms skates, aizbraukt apmaiņas programmā uz Vāciju, bet šo iespēju palaidu tālāk, lai iet savu ceļu. Iemesls, kāpēc tā darīju, bija tikai viens – 14 gadus nodejot un netikt uz Latvijas valsts simtgades Deju svētkiem? Nē, to es pieļaut nevarēju!

Būs Latvijas valsts simtgades svētki, svētki, par kuriem runās vēl simts gadus. Mēs ar azartu kopā izdejosim „Māras zemi” un ar lepnumu dziedāsim „Saule, Pērkons, Daugava”, un radīsim krāsainu emociju gammu ikvienam.

Esmu lepns, ka dzīvoju Latvijā, pilsētā ar dvēseli – Kuldīgā un dejojot Tautas deju ansamblī „Venta”. Jo deju ir spēks!

Ernests Vēzis,

Kuldīgas Tautas deju ansamblī
„Venta” dejojājs

MĀRAS SAGŪSTĪŠANA UN ATBRĪVOŠANĀS

100 Latvijas valsts pastāvēšanas gadi, kas tiek svinēti 2018. gadā, ir bijis sarežģīts laiks visām Eiropas valstīm. Latvija pilnā apmērā izbaudījusi savu pastāvēšanu starp divām lielvarām, un tomēr – neticami un brīnumaini – mēs esam atguvuši savu neatkarību un varam svinēt simtgadi ar pašcieņu, jo, lai arī zaudēts tik daudz dzīvā spēka, Latvijas cilvēki visu šo laiku saglabājuši savu kultūru, to attīstījuši un ierakstījuši savu vārdu pasaulē.

SAIMES GALDS Jāņa Purviņa horeogrāfija, Ernesta Medeņa mūzika

Ir neatkarīgās Latvijas pirmie divdesmit gadi, kad jauni cilvēki bauda savu vecāku paaudzes izcīnīto brīvību.

Dejo 2176 dejotāji no 136 jauniešu deju kolektīviem (C grupa)
Virsvadītājs Jānis Purviņš

**VISI CIEMA
SUNI RĒJA
(DEJU KOLĀŽA)** Arvīda Donasa, Jēkaba Stumbra, Mildas Lasmanes horeogrāfija Māra Konstanta iestudējumā.
Tautas mūzika Eduarda Grīnvalda, Tālivalža Bērziņa apdarē un Jēkaba Vītoliņa mūzika Jura Vaivoda aranžējumā.

Top pirmās skatuviskās dejas lielākiem deju uzvedumiem, deju jauni, brīvi cilvēki, bet, izrādās, neviens nav gatavs tam, ka šī brīvība vienā dienā varētu pazust.

Dejo 2176 dejotāji no 136 jauniešu deju kolektīviem (C grupa)
Virsvadītāja Ilze Mažāne

**ES MĀCĒJU
DANCI VEST
(DEJU KOLĀŽA)** Ulda Žagatas, Harija Sūnas un Viļa Ozola horeogrāfija Jāņa Purviņa iestudējumā.
Tautas mūzika Gunāra Ordelovska apdarē un Margēra Zariņa un Rudolfa Šteina mūzika Jura Vaivoda aranžējumā.

Latvijai pāriet pāri karš, izretinot dejotāju rindas, un iestājas „miers” – padomju okupācijas laiks. Un tomēr šai laikā latviešiem jāva dziedāt un dejot, un svinēt svētkus, lai nedomā par realitāti.

Dejo 2800 dejotāji no 175 vidējās paaudzes deju kolektīviem (E grupa)
Virsvadītāja Ilze Mažāne

**CIEMĀ TEKU
MEITAS CELT
(DEJU KOLĀŽA)** Imanta Magones, Aijas Baumanes, Ulda Šteina horeogrāfija Jāņa Purviņa iestudējumā.
Tautas mūzika Maijas Vimbules un Georga Dovgjallo apdarē un Dzintara Kļaviņa mūzika Jura Vaivoda aranžējumā.

No otras puses, dziesmas un dejas, dzeja un teātris ļāva izdzīvot, kaut arī absurdā vidē, ar slēgtām robežām un zem lielgabalu stobriem.

Dejo 1920 dejotāji no 120 vidējās paaudzes deju kolektīviem (D, D1 grupa)
Virsvadītāja Zanda Mūrniece

**SAVED TOS
MĀJĀS PIE
DAUGAVAS
KRASTIEM
(DEJU KOLĀŽA)** Zigurda Mieziša, Lidijas Āboliņas-Graudiņas un Skaidrītes Darius horeogrāfija Guntas Skujas iestudējumā.
Edvina Kalviņa, Imanta Liča mūzika; tautas mūzika Jāņa Spalviņa apdarē Jura Vaivoda aranžējumā.

Bet deju, lai izdzīvotu un saglabātu latvisko identitāti, arī visās tajās mītnes zemēs, uz kurām bēgļu gaitās dodas latvieši pēc kara. Ar sapni par Latviju.

Dejo 464 dejotāji no 29 ārzemju latviešu deju kopām
Virsvadītāja Selga Apse

**DZINTARA ZEMĒ
DZINTARA
ĻAUDIS
(DEJU KOLĀŽA)** Jāņa Ērgļa, Guntas Skujas, Ilmāra Dreļa, Artas Melnalkšnes un Jāņa Purviņa horeogrāfija Jāņa Purviņa iestudējumā.
Ilgas Reiznieces, Valta Pūces, Gunāra Igaunā, Raimonda Paula mūzika Jura Vaivoda aranžējumā.

Pēc 50 gadu okupācijas bez asinsizliešanas dziesmotā revolūcijā tiek atgūta valstiskā neatkarība. Latvija ir brīva valsts.

Dejo 864 dejotāji no 36 jauniešu deju kolektīviem (A grupa)
Virsvadītāja Zanda Mūrniece

**PA ZARU ZARIEM,
PA LAPU LAPĀM
IET MŪSU PĀDĪTE
(DEJU KOLĀŽA)** Jāņa Purviņa un Jāņa Ērgļa horeogrāfija, tautas un Mārtiņa Brauna mūzika Kaspars Bārbala aranžējumā
Latvijai, mūsu zemei, jābūt brīvai valstij, brīvai Māras zemei arī nākotnē.
Dejo 1664 dejotāji no 104 jauniešu deju kolektīviem (B grupa) un 1392 dejotāji no 87 senioru deju kolektīviem (F grupa)
Virsvadītājs Jānis Ērglis

Es negribu, lai mūsu ļaudis jebkad tup uz ceļiem svešinieku priekšā un pielūdz svešus dievus. Bet, ja reiz viņus tomēr piespiež tā rīkoties, lai viņi tad atkārtu vien iemācītas, tukšas skaņas.

Neviens saimnieks visu sēklu neber vienā vietā, tev pieder druva, mums lai tiek pa graudam. Tev pieder jūra, dod katram pa pilienam. Katrs piliens ir un paliek ūdens, kaut arī tas nezina, ka nācis no jūras. Sadaliet savu lielo gudrību mazos pilienos un dodiet katram tik, cik viņš spēj paņemt. Saceriet spēka un likumu dziesmas, iejauciet tās starp ikdienā dziedamām kā ieraugu abrā. Saceriet cerību pasakas, ko vakaros stāstīt bērniem. Prāts varbūt nesapratis, bet sirds jutīs un atcerēsies. Svešiem tās būs blēņu dziesmas, bet savējiem – spēka un cerību vārdi.

Jānis Lejiņš („Zimogs sarkanā vaskā“)

Teicējs Kaspars Zvīgulis

GAISMU SAUCA, Jāņa Purviņa horeogrāfija;

GAISMA AUSA

Jāzepa Vītola, Uģa Prauliņa, Kaspara Bārbala un Mārtiņa Miļevska mūzika Kaspara Bārbala un Mārtiņa Miļevska aranžējumā, Ausekļa vārdi

Izpilda visi – 18 150 dalībnieki

Virsvadītājs Jānis Purviņš

KAROGA CEĻŠ

Sarkanbaltsarkanais karogs uzsāka savu ceļojumu no Latvijas Mālpils pagasta Zvirgzda kalējmājas 1944. gada rudenī. Kopā ar Baložu ģimeni – tēvu Eduardu, māti Emīliju (dzim. Gavariņš), meitām Rasmu un dvinēm Ināru un Zigrīdu – karogs zirga pajūgā brauca uz Kurzemes pusi. Dažas nedēļas nodzīvojis Grobiņā, karogs Liepājā tika uzņemts uz vācu armijas kuģa 18. novembrī, bet 20. novembrī iebrauca Gotenhāfenā (tagad Gdiņska). Kādu laiku pabijis Vācijas austrumos, lai izbēgtu no padomju armijas tuvošanās, karogs virzījās uz ziemeļrietumiem, kamēr nonāca Pellvormas salā Ziemeļjūrā. Tur karogs sagaidīja Vācijas kapitulāciju.

Kad atvērās bēgļu nometnes, karoga pirmā nometne bija Ostenfeldē pie Huzumas angļu zonā. Pēc tam tika pārcelts uz Flensburgas nometni dažus kilometrus no Dānijas robežas, tad mazliet uz austrumiem no Flensburgas, liča augstā krastā, Meiervikas

nometnē, kur dzīvoja vācu virsnieku kazarmās ar parketa grīdām. Tad nāca nometne vairāk uz angļu zonas dienvidiem, latviešu saukta par Beverīnu, Bevernas pilsētiņā Vidusvācijā, kur dzīvoja Bevernas pils mūra sarga istabā; tad atkal uz ziemeļiem Dobenteihās nometnē Oldenburgā. Jau gatavojoties izceļošanai no Vācijas uz ASV, karogs dzīvoja pirmajā caurlaides nometnē pie Hamburgas, tad Ventorfā, līdz beidzot nonāca Brēmenhāfenā uz ASV karakuģa „General R.L. Howze” ceļojumam pāri Atlantijas okeānam. Karogs iebrauca Ņujorkas ostā 1950. gada 15. jūnijā, bet 20. jūnijā, braucot ar vilcienu, nonāca Audubonā, Aijovas pavalstī.

1954. gadā automašīnas piekabē karogs aizeļoja uz Klivlendu, Ohaijo pavalstī. Pēc tēva Eduarda nāves 1995. gadā, līdz ar māti Emīliju un dažām iedzīves un piemiņas lietām, karogs atceļoja pie manis uz Toronto, Ontario provincē Kanādā. Pēdējos 18 gadus

ZEMGALE

Mana Māras zeme..., nu, protams, tā esi Tu – mana mīļā Latvija. Ne pati pārtikušākā valsts pasaulē, bet tajā pašā laikā pati bagātākā – ar saviem garā stiprajiem cilvēkiem, kas gadsimtiem cauri spējuši saglabāt savu tautu, savu valodu, savas tradīcijas un kultūras vērtības. Ar cilvēkiem, kas savas tautas priekus un bēdas spējuši izdziedāt dziesmās un izdejojot dejās! Ar visā pasaulē apbrīnotajiem Dziesmu un deju svētkiem, kur varam izjust savu latviskumu kā nekur citur. Esmu bezgala lepna par savu Māras zemi... Dalība deju lieluzvedumā „Māras zeme” man atkal un atkal liek atcerēties, piedomāt un pateikties mūsu senčiem, kuru dzimtenes mīlestības, bezbailības un vienotības dēļ mēs varam šodien kopā izdejojot Latvijas stāstu un varam kopā justies laimīgi, dzīvot brīvā Latvijā, mūsu Māras zemē.

Esmu dzimusi un augusi Zemgalē, esmu dobelniece, bet nu jau vairākus gadus par savām mājām saucu Jelgavu – pilsētu, kura ir izaugusi un kļuvusi par īstu Zemgales skaistuli. Taču man visskaistākais šķiet tas, ka šajā pilsētā esmu satikusi un iepazīsusi savus mīļos, arī manu mīļo deju ģimeni, Tautas deju ansambli „Kalve”. Manuprāt, nav nozīmes skaitīt daudzus gadus, ko kopā esam izdejojuši, bet svarīgi ir atcerēties kopīgos skaistos mirkļus, kurus nemaz nav iespējams saskaitīt! Mūsu vadītāja Gunta Skuja vienmēr ir atgādinājusi, cik svarīgi dejā ir lūkoties vienam uz otru ar mīlestības pilnām acīm, manuprāt, tieši tā arī ir Tautas deju ansambļa „Kalve” panākumu un veiksmes atslēga, mēs esam vienoti, mēs uzticamies cits citam, mēs ļoti, ļoti daudz kopā smaidām un smejamies, tas viss arī dod vienu

kārtīgu pozitīvo lādiņu, ko mēs nododam un arī smejamies cits no cita. Lai arī Tautas deju ansambļa „Kalve” dejotāji pārstāv visus Latvijas novadus, tomēr, kopā dejojot, par savām mājām saucam Jelgavu, Jelgavas pili – Jelgavas sirdi. Jāsaka, ka Tautas deju ansamblim „Kalve” piemīt īstas zemgališu īpašības – mēs vienmēr mākam saņemt īstajā brīdī un čakli izdarīt darbus, kas ir jāizdara. Mēs smejamies spēkus no Zemgales strādīgajiem cilvēkiem, auglīgās zemes, plašajiem līdzenumiem, zaļajiem mežiem, un apkārtējās dabas skaistās nokrāsas arī lepnī iznesam savos skaistajos Zemgales tautastērpos. Tajos ir saules un nogatavojušās labības lauku dzeltenie toņi, mežu un zāles zaļums un Zemgales zeme visdažādākajās nokrāsās!

Esmu ļoti pateicīga mūsu deju skolotājai Guntai Skujai par to, ka viņa man ir iemācījusi mīlēt un izprast latviešu tautas dejas, ka viņa cenšas saglabāt senās latviešu dejas tradīcijas. Deju lieluzvedumā „Māras zeme” manā sirdī īpašu vietu ieņem tieši Guntas Skujas veidotā „Kāzu deja”. Tajā es izdejojot stāstu par laimi, par uzticību, par mīlestību un, pats nozīmīgākais, es izdejojot stāstu par turpinājumu visam skaistajam un mīļajam. Mans „turpinājums” ir mans dēliņš, kuram vēlos nodot un iemācīt šo mīlestību pret mūsu Māras zemi, mūsu tradīcijām, mūsu tautu, pret latviešu tautas deju, jo viss latviskais ir mūsu spēks, ko jāturpina nest cauri nākamajiem gadu simtiem!

Dace Ence,

Latvijas Lauksaimniecības universitātes Tautas deju ansambļa „Kalve” dejotāja

Baložu ģimenes sarkanbaltsarkanais Latvijas karogs ir pavadījis Kučičinga ezera krasta, 150 km uz ziemeļiem no Toronto, un nu 2018.

gada jūlijā ierodas Latvijā, lai piedalītos Deju svētku lieluzvedumā „Māras zeme”.

Rasma Jēkabsons, dzimusi Balode.

2017. gada 20. oktobrī

LIELUZVEDUMA VEIDOTĀJI

Mākslinieciskie vadītāji un koncepcijas autori – Jānis Ērglis un Jānis Purviņš
Libreta autore, uzveduma līdzautore – Ieva Struka
Koncepcijas autors un režisors – Elmārs Senkovs
Koncepcijas autors un scenogrāfs – Reinis Suhanovs
Kostīmu māksliniece – Evija Dāboliņa
Gaismu mākslinieks – Oskars Pauliņš
Rakstu un zīmju konsultante – Daina Kraukle
Projekta vadītāja – Maruta Alpa

GODA VIRSVADĪTĀJI

Ieva Adāviča, Skaidrīte Darius (Austrālija), Marga Apsīte, Taisa Aruma, Elga Drulle, Ingrīda Edīte Saulīte, Rīta Spalva, Uldis Šteins

VIRSVADĪTĀJI

Agris Daņiļevičs, Ilmārs Dreļš, Jānis Ērglis, Taiga Ludborža, Ilze Mažāne, Zanda Mūrniece, Jānis Purviņš, Gunta Skuja, debitantes – Dagmāra Bārbale, Selga Apse (Kanāda)

VIRSVADĪTĀJU ASISTENTI

Sandra Bārtneiece, Ieva Karele, Santa Laurinoviča, Reinis Rešetins, Lāsma Skutāne, Guna Trukšāne

LAUKUMA ASISTENTI

Vilnis Brēmanis, Justs Celms, Mārtiņš Ezeriņš, Mārtiņš Freimanis, Kristīne Kārklīņa, Intars Kleinkofs, Ingus Ladīga, Andis Lēnmanis, Māris Pilācis, Jānis Precinieks, Jana Priedniece, Arvis Sprude, Una Stakle, Māris Subačs, Guntis Tjārvja, Egils Turss

Režisora asistente – Zane Gargažina
Scenogrāfa asistents – Jānis Znotiņš
Tērpu mākslinieces asistente – Laura Rože

Tehniskais producents – Mārcis Gulbis
Tehniskais direktors – Jānis Paeglis
Teritorijas producents – Ivars Raudzeps
Scenogrāfijas realizāciju vadītājs – Oskars Plataiskalns

KONCERTĀ PIEDALĀS

278 jauniešu deju kolektīvi, 7298 dalībnieki
329 vidējās paaudzes deju kolektīvi, 7843 dalībnieki
87 senioru deju kolektīvi, 1848 dalībnieki
45 bērnu deju kolektīvi, 1161 dalībnieks
Kopā 739 deju kolektīvi, 18 150 dalībnieki

VAIRA DUNDURE 1953.20.09– 2013.07.08.

Horeogrāfe, kultūras darba organizatore, XIII Deju svētku virsvadītāja, XV Deju svētku goda virsvadītāja, Valmieras tautas deju ansambļa „Gauja” mākslinieciskā vadītāja (1975–2013), Valmieras rajona un Valmieras deju apriņķa deju kolektīvu virsvadītāja (1982–2013).

Dejot sākusī Valmieras pamatskolā pie skolotājas R. Liepiņas, dejojusi Valsts deju ansambli „Daile”, studējusi Jāzepa Vītola Latvijas Valsts konservatorijā, iegūstot kultūrizglītības darbinieka, horeogrāfa specialitāti.

Vaira Dundure bija Valmieras kultūras dzīves dvēsele, kopš 2000. gada – Kultūras centra direktore, kas ik dienu rūpējās, lai valmieriešiem būtu iespēja baudīt daudzveidīgu kultūras programmu, lai katri svētki būtu krāšņi un izdevušies.

Vaira Dundure ir arī viena no jauno horeogrāfu deju konkursa idejas autorēm. Konkurss sadarbībā ar Latvijas Nacionālo kultūras centru kopš 1995. gada katru gadu notiek Valmierā.

OSVALDS ŠTRAUSS 1927.08.07.–2014.25.12.

Horeogrāfs, pedagogs, VI–XII Deju svētku virsvadītājs, 3.–7. Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku virsvadītājs, XIII–XV Deju svētku Goda virsvadītājs, Jūrmalas pilsētas deju kolektīvu virsvadītājs (1965–1977), Bulduru tehnikuma deju kolektīva vadītājs.

Latvijas Lauksaimniecības akadēmijā ieguvis agronoma specialitāti un ilgus gadus strādājis Bulduru Dārkopības tehnikumā. Līdztekus pamatdarbam daudz laika ziedojis savai otrai mīlestībai – tautas dejai.

Viņa tapšana par Deju svētku virsvadītāju nav nejaušība. 20. gadsimta 50. un 60. gados

bijis deju lieluzveduma asistents baletmeistarēm Helēnai Tangijevai-Birzniecei, Mildai Lasmanei, Ingridai Edītei Saulītei. Precizitāte, pilnīga deju laukuma pārvaldīšana un visos sīkumos izstrādātās radošās ieceres bija pamats, lai veidotos vērienīgi deju inscenējumi. Veidojis vairākus Kurzemes novada deju uzvedumus. Pavisam deju svētkos virsvadījis 43 dejas, veidojot vērienīgus laukuma iestudējumus vairākiem tūkstošiem dejuotāju. Viņš ir vairāk nekā 20 jaundeju un horeogrāfisko apdaru autors.

Triju Zvaigžņu ordeņa kavalieris (1998)

ULDIS ŽAGATA 1928.17.03.–2015.17.06.

Horeogrāfs, baleta mākslinieks, Operas un baleta teātra solists (1948–1968), VI–XI Deju svētku un 3.–5. Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku virsvadītājs, XII–XV Deju svētku Goda virsvadītājs, kā arī vairāku svētku mākslinieciskais vadītājs un režisors. Uldis Žagata bijis Tautas deju ansambļa „Dancis” mākslinieciskais vadītājs (1963–1968) un Valsts deju ansambļa „Daile” dibinātājs, horeogrāfs un vadītājs (1968–1989).

Beidzis Rīgas Horeogrāfijas skolu, pirmie duetā ar Aiju Baumani devušies ārpus Latvijas un daudzu citu tautu skatītājus iepazīstinājuši ar latviešu raksturdeņām.

Piecdesmit Ulda Žagatas mūža gadi veltīti latviešu skatuviskā dejas bagātināšanai un popularizēšanai gan Latvijā, gan ārpus grāfiju. Viņa daiļradei ir ļoti plašs diapazons un žanriskā dažādība. No it kā vienkāršās, majestātiskās, folklorā sakņotās „Es mācēju danci vest” līdz spožajam fantāzijas lidojumam dzirkstošajai „Dejotpriekā”.

Triju Zvaigžņu ordeņa virsnieks (1997)

ANDRIS EZERIŅŠ 1947.30.12.– 2016.28.02.

Horeogrāfs, pedagogs, XI un XII Deju svētku virsvadītājs, XIII, XIV un XV Deju svētku Goda virsvadītājs, ilggadējs Madonas rajona un Madonas deju apriņķa deju kolektīvu virsvadītājs (1990–2016), Tautas deju ansambļa „Vidzeme” mākslinieciskais vadītājs (1989–2016).

Viņa dzīve un darbs saistīti ar Madonu un tās apkārtni. Pirmo izglītību guvis, mācoties Cesvaines internātskolā un Madonas vidusskolā. Dejot sācis internātskolā pie skolotājas Līvijas Maliņas, bet īsto pieredzi un rādījumu guvis, dejojot divpadsmit gadus Tautas deju ansambli „Vidzeme” pie Dzidras Rubenes. No savas skolotājas pārņēmis un turpinājis latviešu dejas tradīcijas, madoņiešu lepnumu un spītu – dejas iestudējis „pamatīgi”, reizē nezaudējot to vieglumu un dabiskumu. Sacerējis vairāk nekā 20 deju, pazīstamākās un dejuotāju iemīļotākās: „Leiverkroga danči”, „Leiveris”, „Lai tā būda rūc”, „Saules deja”.

ELMĀRS BEĻINSKIS 1961.11.06. – 2016.03.07.

Deju skolotājs un horeogrāfs, XIII Deju svētku virsvadītājs, Daugavpils pilsētas deju kolektīvu virsvadītājs (1993–2010), Daugavpils Pedagoģiskās universitātes Tautas deju ansambļa „Laima” vadītājs (1985–2016). Beidzis Daugavpils Pedagoģijas institūta Fizikas un matemātikas fakultāti un Daugavpils Pedagoģiskās universitātes Pirmsskolas un pamatskolas pedagoģijas fakultāti. Dejas mākslu apguvis Daugavpils

rajona kultūras nama deju kolektīvā pie Irēnas Ancānes un tautas deju ansambli „Laima” pie Renātes Ērmanes. Viņa iniciatīva bijusi Daugavpils Pedagoģijas universitātē 1993. gadā nodibināt Deju katedru (1993–2003). Viņš kļuva par tās vadītāju un latviešu dejas pasniedzēju, kā arī kopā ar studentiem pētīja latgaliešu folkloru.

Horeogrāfs bijis Kultūras ministrijas prēmijas laureāts (1995) par darbu “Laimas deju svētki”.

OJĀRS GRASIS 1935.26.01. – 2018.16.04.

Horeogrāfs, pedagogs, X un XII Deju svētku virsvadītājs, XIII, XIV un XV Deju svētku Goda virsvadītājs. Ilggadējs Ogres rajona deju kolektīvu virsvadītājs (1994–2002), Tautas deju ansambļa „Ritenītis” mākslinieciskais vadītājs (1976–2000). Strādājis Garkalnes novadā ar senioru deju kolektīvu „Baltābele” (1988–2009), arī ar Birzgales vidējās paaudzes deju kolektīvu (1989–1990) un Ogres Kultūras centra senioriem „Ogrēnietis” (1999–2009). Beidzis būvniecības tehnikumu, dejojot sācis Pumpura vidusskolā pie Osvalda Štrausa. Apdāvinātais dejuotājs atrod ceļu uz Valsts Filharmonijas deju ansambli „Sakta”, kur turpmāk kā Valsts Filharmonijas solists kopā ar partneri S. Liberu ar raksturdeņām iepriecina skatītājus Latvijā un pasaulē.

Sacerējis vairāk nekā 30 deju. Viņa dejas „Noras mālā”, deju svīta „Meitu polka”, „Puišu polka”, „Polka ar mainīšanos”, „Pie cepures man zieds”, „Pagriezies, saulīt”, „Pie Dzintara jūras”, „Pļāpas” joprojām ir dejuotāju iemīļotas un dejotas.

dziesmusvetki.lv

f facebook.com/dziesmusvetki
Instagram.com/dziesmusvetki
twitter.com/dziesmusvetki

draugiem.lv/dziesmusvetki
youtube.com/dziesmusvetki

Svētkus
riko:

Kultūras ministrija

Latvijas Nacionālais
kultūras centrs

Stratēģiskais
partneris:

RĪGAS DOME

Svētku
lieldraugi:

Svētkus
atbalsta:

Produktu un
pakalpojumu
partneri:

Sabiedriskie
mediji:

Pasākuma norise tiks fiksēta audio, audiovizuālā un fotogrāfiju veidā, pamatojoties uz Dziesmu un deju svētku likumu un leģitīmu interesi, ar nolūku popularizēt svētkus, atspoguļot to norisi, veidojot nemateriālās kultūras mantojumu. Iegūtais materiāls neierobežotu laiku tiks saglabāts un publicēts iepriekš norādītajam nolūkam.

Pārzinis: Latvijas Nacionālais kultūras centrs, Pils laukums 4, Rīga, LV-1365, Tālrunis: (+371) 67228985, E-pasts: iesniegumi@lnkc.gov.lv.

Papildus informācija: www.dziesmusvetki.lv

Pasākumā plašsaziņas līdzekļi darbojas saskaņā ar to profesionālo darbību regulējošajiem likumiem un ir atzīstami par patstāvīgiem pārziņiem.